

Рудченко А.Г., студент гр. 183м-22з-1 ІІІ

Науковий керівник: Борисовська О.О., канд. техн. наук, завідувачка кафедри екології та технологій захисту навколишнього середовища

(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)

СИСТЕМИ АВТОНОМНОГО ТА ІНДИВІДУАЛЬНОГО ОПАЛЕННЯ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА ЦЕНТРАЛЬНОМУ ТЕПЛОПОСТАЧАННЮ

Головну роль у великих містах України відіграють системи централізованого теплопостачання, але вони мають наступні недоліки [1]:

- необхідність спорудження та експлуатації теплових мереж, що веде до збільшення вартості систем теплопостачання;
- необхідність застосування багатоступеневого регулювання і, відповідно, обладнання спеціальних диспетчерських служб для врахування складної структури теплового навантаження і компенсації змін по різних сезонам і добовим графікам;
- теплові втрати при транспортуванні теплоти.

Дискусія щодо стратегії розвитку систем теплопостачання в Україні свідчить, що проблема опалення приміщень житлового сектору ще однозначно не вирішена. Існує думка, що розвиток автономного і індивідуального теплопостачання є хибним рішенням, яке призведе до зниження надійності та безпеки, в тому числі екологічної, забезпечення споживачів тепловою енергією. Інші вважають, що існування централізованого теплопостачання від районних теплових мереж і квартальних котелень через низьку енергетичну ефективність відходить у минуле [2].

Сьогодні установки децентралізованого теплопостачання (дахові та міні котельні) встановлюють в новобудовах практично в усіх містах України [3]. Крім того, домовласники багатопверхових будівель від'єднуються від систем централізованого теплопостачання і встановлюють автономні квартирні системи опалення.

В автономній системі опалення теплогенератор, теплопроводи і опалювальні прилади конструктивно об'єднані в один пристрій і відповідно відбувається отримання тепла, його перенесення в системі та теплопередача у будинок.

Системи автономного теплопостачання зазвичай використовуються для опалення багатоквартирного будинку (групи будинків). Її інколи плутають з малопотужними системами індивідуального теплопостачання, які використовуються для опалення окремої квартири або садиби.

Використання даних установок особливо вигідно в районах елітного житлового будівництва, точкового будівництва і реконструкції. Такі райони звичайно розташовуються в центрах найбільших міст. Теплові мережі, що тут існують не дозволяють забезпечити теплом будинки, що зводяться [4].

Враховуючи недоліки централізованого теплопостачання, на перший план виходять переваги систем індивідуального й автономного теплопостачання [5]:

- відсутність системи трубопроводів і теплоізоляційних і будівельних матеріалів, необхідних для їх будівництва і експлуатації;
- відсутність втрат при транспортуванні тепла;
- відсутність відводу земельних ділянок для будівництва котельних і теплових мереж.

До недоліків систем індивідуального опалення можна віднести наступні [6]:

- вибухонебезпечність системи;
- небезпека отруєння продуктами згоряння через відсутність в будинках необхідних систем вентиляції, додаткових входних отворів для газу тощо;

- потреби вирішення питання опалення місць загального користування в багатоквартирному будинку, особливо підвальних приміщень, де проходять водопровід і каналізація, щоб унеможливити їх замерзання;
- необхідність реконструкції газових мереж будинку через їх непристосованість до експлуатації з індивідуальними системами опалення;
- через різний режим регулювання в кожного власника виникає різкий перепад температур у різних частинах будинку, що призводить до конденсації вологи з наступним утворенням цвілі і грибка.

Система індивідуального (поквартирного) опалення (теплопостачання) – система, яка розташована в окремому приміщенні в межах квартири (садиби, котеджу) та призначена для обслуговування цієї квартири (садиби, котеджу).

Індивідуальне опалення має перевагу над централізованим або автономним у тому, що воно може регулюватися самими власниками житла залежно від їх потреб і бажань та оплачує лише ту частину енергії, яку він спожив.

Індивідуальне опалення актуально як для власників приватних будинків і котеджів, так і для власників квартир, де є централізовані тепломережі, але які не завжди справляються зі своїм призначенням [7].

Система автономного теплопостачання – один з можливих і ефективних варіантів вирішення задач децентралізованого (або автономного) теплопостачання об'єктів цивільного і промислового призначення. Сьогодні автономні джерела теплопостачання широко застосовуються і поступово, але впевнено завойовують ринок України [4].

Список використаних джерел:

1. Теплозабезпечення великих міст України: поточний стан і напрями модернізації: кол. моногр./ за ред. М.О. Кизима, Є. І. Котлярова; авт. кол.: Кизим М.О., Котляров Є.І., Хаустова В.Є., Салашенко Т.І., Красносова О.М., Костенко Д.М., Крячко Є.М., Пономаренко Є.В., Рудика О.В., Хаустов М.М. Харків: ФОП Лібуркіна Л.М., 2021. 340 с.
2. Ковальчук В.А., Мацієва Т.С. Теплопостачання: Навчальний посібник. – Рівне: НУВГП, 2013. – 300 с.: іл.
3. Маліновський А.А. Централізоване теплопостачання має перспективу в Україні// Проблеми загальної енергетики: Науковий збірник./ Інститут загальної енергетики НАН України/ Гол. ред. М.М. Кулик. – К.: ІЗЕ НАН України, 2009. – 80 с.
4. Вікіпедія. URL: <http://surl.li/ndlzc> Загол. з екрана.
5. Технічна експлуатація інженерних мереж : навч. посібник / О. В. Якименко, Н. Г. Морковська ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 289 с.
6. Волочиське КПТМ Тепловик. URL: <https://www.teplovuk.info/nedoliky-system-individualnoho-opalennia> . Загол. з екрана.
7. Вікіпедія. URL: <http://surl.li/dqrts> . Загол. з екрана.